

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 6.5.2013
SWD(2013) 166 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών, το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, καθώς και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 999/2001, 1829/2003, 1831/2003, 1/2005, 396/2005, 834/2007, 1099/2009, 1069/2009, 1107/2009, των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1151/2012, [...] /2013 [*Office of Publications, please insert number of Regulation laying down provisions for the management of expenditure relating to the food chain, animal health and animal welfare, and relating to plant health and plant reproductive material*] και των οδηγιών 98/58/ΕΚ, 1999/74/ΕΚ, 2007/43/ΕΚ, 2008/119/ΕΚ, 2008/120/ΕΚ και 2009/128/ΕΚ (κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους)

{COM(2013) 265 final}

{SWD(2013) 167 final}

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών, το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, καθώς και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 999/2001, 1829/2003, 1831/2003, 1/2005, 396/2005, 834/2007, 1099/2009, 1069/2009, 1107/2009, των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1151/2012, [...]/2013 [*Office of Publications, please insert number of Regulation laying down provisions for the management of expenditure relating to the food chain, animal health and animal welfare, and relating to plant health and plant reproductive material*] και των οδηγιών 98/58/ΕΚ, 1999/74/ΕΚ, 2007/43/ΕΚ, 2008/119/ΕΚ, 2008/120/ΕΚ και 2009/128/ΕΚ (κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους)

1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Ιστορικό του φακέλου

Η αρμοδιότητα για την επιβολή της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για την αγροδιατροφική αλυσίδα εναπόκειται στα κράτη μέλη (ΚΜ), οι αρχές των οποίων παρακολουθούν την αποτελεσματική εφαρμογή των σχετικών απαιτήσεων σε όλη την ΕΕ. Κατά τον έλεγχο αυτό, εξακριβώνουν αν οι δραστηριότητες των οικονομικών φορέων και τα αγαθά που διατίθενται στην αγορά της ΕΕ (είτε παράγονται στην ΕΕ είτε εισάγονται από τρίτες χώρες) συμμορφώνονται με τα πρότυπα και τις απαιτήσεις της ΕΕ που εφαρμόζονται στην αγροδιατροφική αλυσίδα. Όλοι οι οικονομικοί φορείς υπόκεινται σε επίσημους ελέγχους ανεξάρτητα από το μέγεθός τους, ανάλογα με τον κίνδυνο που μπορεί να ενέχουν οι διάφορες δραστηριότητες για την ασφάλεια της αλυσίδας. Οι μικρές επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών επιχειρήσεων, αντιπροσωπεύουν πάνω από το ήμισυ του συνολικού αριθμού των επιχειρήσεων στην πλειονότητα των ΚΜ και ενδέχεται να υποκρύπτονται πολλοί κίνδυνοι παρά τη μειωμένη κλίμακα των δραστηριοτήτων τους (όπως στην περίπτωση της πρόσφατης κρίσης E. Coli).

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 882/2004 (στο εξής «ο κανονισμός») προβλέπει εναρμονισμένους κανόνες της ΕΕ για τη ρύθμιση των δραστηριοτήτων επίσημων ελέγχων που διενεργούν τα ΚΜ με σκοπό να διαμορφώσει μια ολοκληρωμένη και ομοιόμορφη προσέγγιση για τους επίσημους ελέγχους σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα. Ο κανονισμός προβλέπει ένα γενικό πλαίσιο για τους επίσημους ελέγχους στους τομείς της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές, κανόνες για την

υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων και καθορίζει τους κανόνες που διέπουν τόσο την **οργάνωση** όσο και τη **χρηματοδότηση** των εν λόγω ελέγχων.

Παρά την παραπάνω ολοκληρωμένη προσέγγιση, για ιστορικούς λόγους, οι επίσημοι έλεγχοι που αφορούν την υγεία των ζώων (τόσο σε εγχώρια όσο και σε εισαγόμενα αγαθά) και οι επίσημοι έλεγχοι για τα κατάλοιπα κτηνιατρικών φαρμάκων εξακολουθούν να αποτελούν αντικείμενο χωριστής ρύθμισης. Επιπλέον, ορισμένοι τομείς που συνδέονται με την αγροδιατροφική αλυσίδα δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού - όπως **υγεία των φυτών, φυτικό αναπαραγωγικό υλικό, ζωικά υποπροϊόντα** - και έχουν αναπτυχθεί γι' αυτούς ειδικά τομεακά καθεστώτα.

Ο κανονισμός έχει εισαγάγει σημαντικές βελτιώσεις στον τρόπο με τον οποίο οι αρμόδιες αρχές οργανώνουν και διενεργούν επίσημους ελέγχους σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα, θέτοντας τα θεμέλια για μια πιο ολοκληρωμένη και οριζόντια προσέγγιση. Ωστόσο, από τα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί τα τελευταία πέντε χρόνια (προϊόν ανάδρασης από τις αρμόδιες αρχές των ΚΜ και τα ενδιαφερόμενα μέρη και από τους ελέγχους του Γραφείου Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων της ΓΔ SANCO) εντοπίστηκαν ανεπάρκειες που απορρέουν από την ελλιπή υλοποίηση/επίτευξη ορισμένων αρχών/στόχων και από το γεγονός ότι η ολοκληρωμένη προσέγγιση στους επίσημους ελέγχους έχει παγιωθεί μόνο εν μέρει.

Η αναθεώρηση του κανονισμού αποτελεί μέρος μιας δέσμης στην οποία περιλαμβάνονται τρεις άλλες σημαντικές αναθεωρήσεις για τον εκσυγχρονισμό του κεκτημένου (*acquis*)¹ στους τομείς της υγείας των ζώων, της υγείας των φυτών και του φυτικού αναπαραγωγικού υλικού. Συνεπώς, ο σκοπός είναι να εκσυγχρονιστεί και να ενοποιηθεί το σύστημα των επίσημων ελέγχων κατά τρόπο ώστε να συνοδεύει συστηματικά την αναβάθμιση των πολιτικών της ΕΕ στους εν λόγω τομείς.

Προσδιορισμός του προβλήματος

Αν και τα ΚΜ εξασφαλίζουν καλό επίπεδο υλοποίησης των επίσημων ελέγχων σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα και μπορεί να σημειωθεί πρόοδος στη χρήση των εργαλείων επιβολής της νομοθεσίας που καθιερώνει ο κανονισμός, έχουν εντοπιστεί ανεπάρκειες που απορρέουν, αφενός, από τον **σχεδιασμό του πλαισίου των επίσημων ελέγχων**, και, αφετέρου, από **αβεβαιότητες ως προς το αν υπάρχουν επαρκείς πόροι για τη χρηματοδότηση των επίσημων ελέγχων**.

Σχεδιασμός του πλαισίου των επίσημων ελέγχων

- (1) Ο κύριος σκοπός του κανονισμού που είναι η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης και ενιαίας προσέγγισης για τους επίσημους ελέγχους δεν έχει επιτευχθεί πλήρως: οι κανόνες της ΕΕ για τους επίσημους ελέγχους σε τομείς εκτός του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού δεν ευθυγραμμίζονται πλήρως με τις αρχές και τις απαιτήσεις του κανονισμού. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα

¹ Οι εκτιμήσεις αντικτύπου που συνοδεύουν τις επανεξετάσεις της νομοθεσίας για την υγεία των ζώων και την υγεία των φυτών έλαβαν ήδη θετική γνωμοδότηση από την επιτροπή εκτίμησης επιπτώσεων. Η εκτίμηση αντικτύπου που συνοδεύει την επανεξέταση του φυτικού αναπαραγωγικού υλικού βρίσκεται σε εξέλιξη.

ασυνέπειες και νομικά κενά, επειδή στους εν λόγω τομείς υπάρχει έλλειψη διατάξεων που να εξασφαλίζουν τη λογοδοσία, την ορθότητα και αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων επιβολής της νομοθεσίας (βλέπε παραδείγματα σ. 7-8 της έκθεσης). Οι ελεγκτικές αρχές λειτουργούν βάσει διαφορετικών προσεγγίσεων και, υπό διαφορετικές συνθήκες, ανάλογα με τους ιδιαίτερους κανόνες την εφαρμογή των οποίων καλούνται να εξασφαλίσουν, χωρίς να δικαιολογούνται οι διαφορές αυτές.

- (2) Σύμφωνα με τον κανονισμό οι επίσημοι έλεγχοι πρέπει να γίνονται **με βάση την επικινδυνότητα**, ώστε να μεγιστοποιείται η αποτελεσματικότητα των ελεγκτικών δραστηριοτήτων που στοχεύουν στην προστασία της υγείας. Προς το παρόν, υπάρχουν δυο τομείς στους οποίους δεν χρησιμοποιείται η προσέγγιση αυτή ακόμη, συγκεκριμένα στους επίσημους ελέγχους που διενεργούνται **στα σύνορα σε ορισμένα αγαθά που προέρχονται από τρίτες χώρες** και στους επίσημους ελέγχους στα **κατάλοιπα των κτηνιατρικών φαρμάκων** (βλέπε παραδείγματα σ. 8-9 της έκθεσης). Ο κυριότερος λόγος γι' αυτό είναι ότι τέτοιοι έλεγχοι υπαγορεύονται συνήθως από τους κανόνες της ΕΕ, που προϋπήρχαν του κανονισμού και δεν έχουν καταργηθεί απ' αυτόν, οι οποίοι δεν καθιερώνουν τους κατάλληλους μηχανισμούς για να ληφθεί υπόψη ο πραγματικός κίνδυνος από ένα συγκεκριμένο αγαθό, επιχειρηματική δραστηριότητα ή τρίτη χώρα. Αυτό έχει ως συνέπεια να διατίθενται πόροι –σε όλα τα ΚΜ- σε ελέγχους που δεν δικαιολογούνται από τον κίνδυνο και, κατά συνέπεια, να σπαταλούνται δημόσιοι πόροι (χρόνος και χρήμα) που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν καλύτερα εκεί που οι κίνδυνοι είναι μεγαλύτεροι. Η μη αποδοτική χρήση των πόρων συνεπάγεται, επίσης, αδικαιολόγητο φόρτο για τις επιχειρήσεις (χρόνο, προσωπικό, εξοπλισμό και υποδομές που χρησιμοποιούνται για να καταστούν δυνατοί οι έλεγχοι).
- (3) Οι αρμόδιες αρχές των ΚΜ επιβαρύνονται με περιττό **διοικητικό φόρτο**. Αυτή θεωρείται ότι είναι η περίπτωση όταν τα ΚΜ υποχρεώνονται να διαβιβάζουν στην Επιτροπή προς έγκριση τις ετήσιες επικαιροποιήσεις των σχεδίων τους παρακολούθησης για τα κατάλοιπα των κτηνιατρικών φαρμάκων. Στον ίδιο τομέα, οι ειδικές υποχρεώσεις για την υποβολή εκθέσεων είναι περιττές, αφού διπλασιάζουν τη γενική απαίτηση υποβολής εκθέσεων στον κανονισμό. Η επιβάρυνση αυτή πηγάζει από τις υποχρεώσεις που επιβάλλει η οδηγία 96/23/ΕΚ στα ΚΜ.
- (4) Επιπροσθέτως, ενώ η διαπίστευση των επίσημων εργαστηρίων απαιτείται να γίνεται σύμφωνα με το πρότυπο EN ISO/IEC 17025, ο κανονισμός δεν επιτρέπει προσωρινές ρυθμίσεις για έκτακτες ανάγκες ή περιπτώσεις στις οποίες τα εργαστήρια πρέπει να χρησιμοποιήσουν νέα μέθοδο που δεν περιλαμβάνεται στη διαπίστευση (βλ. παραδείγματα σ. 10 της έκθεσης). Παρομοίως, δεν προβλέπεται ευελιξία για τα μικρά εργαστήρια που διεξάγουν εξαιρετικά στοιχειώδεις δοκιμές (βλ. παραδείγματα σ. 10 της έκθεσης).
- (5) Ο κανονισμός περιλαμβάνει μερικές σημαντικές αρχές και μηχανισμούς η επιβολή των οποίων είναι άنيση για τις αρμόδιες αρχές των ΚΜ ή η εφαρμογή τους διαφορετική ανάλογα με τις διάφορες πρακτικές στα ΚΜ. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον κανονισμό πρέπει να υπάρχει διοικητική συνεργασία i) μεταξύ των ΚΜ για διασυνοριακές ενέργειες επιβολής της νομοθεσίας και ii) μεταξύ των υγειονομικών και των τελωνειακών αρχών. Ωστόσο, τα ΚΜ δεν

αξιοποιούν πλήρως αυτό το εργαλείο και/ή συναντούν δυσκολίες ως προς την κατανόηση των συνθηκών εφαρμογής της συνεργασίας (βλ. παραδείγματα, σ. 10 της έκθεσης). Μια άλλη απαίτηση, ως προς την οποία διαφέρουν οι πρακτικές των ΚΜ, είναι η υποχρέωση για τις ΑΑ των ΚΜ να εξασφαλίζουν υψηλό επίπεδο διαφάνειας των ελεγκτικών δραστηριοτήτων όσον αφορά τις επιχειρήσεις και το κοινό γενικά. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι ο κανονισμός δεν περιέχει εμπεριστατωμένες οδηγίες για το πώς πρέπει να πραγματοποιείται η συνεργασία (χρονικό διάστημα, πληροφορίες που πρέπει να ανταλλάγουν κ.λπ.) και για το ποιες πληροφορίες θα πρέπει να διατίθενται στο κοινό. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν έχει την εξουσία να καθορίζει περαιτέρω λεπτομέρειες και να εκδίδει ενιαίες οδηγίες εφαρμογής.

Χρηματοδότηση των επίσημων ελέγχων

- (1) Ζητείται από τα ΚΜ να εξασφαλίσουν επαρκείς οικονομικούς πόρους για τους επίσημους ελέγχους. Ωστόσο, από τις πληροφορίες που δίνουν τα ΚΜ και οι έλεγχοι του ΓΤΚΘ φαίνεται να υπάρχουν **εκτενέστερες δυσκολίες** στα ΚΜ ως προς την εξασφάλιση πόρων για τις ελεγκτικές υπηρεσίες που παρέχουν. Στο παράρτημα XV (σ. 132 της έκθεσης) αναφέρονται σημαντικές υποθέσεις για τις οποίες οι επιθεωρητές της ΕΕ ανέφεραν, τα τελευταία 4 χρόνια, ότι ο λόγος για τις εντοπισθείσες ανεπάρκειες στις ελεγκτικές δραστηριότητες ή για το μη ικανοποιητικό ή ανεπαρκές ποσοστό ελέγχων είναι η **έλλειψη ή η ανεπάρκεια πόρων** (βλ. παραδείγματα σ. 11 της έκθεσης). Οι δυσκολίες αυτές επιδεινώνονται από την τρέχουσα οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση και υπάρχει ο κίνδυνος η περαιτέρω πίεση στα δημοσιονομικά και στα διαθέσιμα κονδύλια να έχει δυσμενή επίδραση στην ικανότητα των ΚΜ να διεξάγουν αποτελεσματικούς επίσημους ελέγχους και, κατά συνέπεια, στο επίπεδο προστασίας που παρέχει η ενωσιακή νομοθεσία.

Για να μειωθεί η εξάρτηση της χρηματοδότησης των ελέγχων από τα δημόσια οικονομικά, ο κανονισμός προσδιορίζει ορισμένες ελεγκτικές δραστηριότητες (κυρίως για το κρέας, το γάλα, την ιχθυοπαραγωγή και τους ελέγχους που διεξάγει η ΕΕ στα σύνορα) για τις οποίες τα ΚΜ θα εισπράττουν **τέλος από τις επιχειρήσεις (υποχρεωτικό τέλος) προς ανάκτηση του κόστους των ελέγχων**. Για τις άλλες ελεγκτικές δραστηριότητες, τα ΚΜ μπορούν να επιλέγουν αν θα χρεώνουν τέλος στις επιχειρήσεις ή όχι.

Ωστόσο, τα υποχρεωτικά τέλη, όπως έχουν ρυθμιστεί σήμερα, δεν δίνουν τη δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές να ανακτούν τις δαπάνες και, συνεπώς, να εξασφαλίζουν σταθερή ροή πόρων για τη χρηματοδότηση της εκτέλεσης των ελέγχων.

Επιπλέον, το γεγονός ότι το ποσό που εισπράττουν τα ΚΜ για τις ελεγκτικές δραστηριότητες διαφέρει σημαντικά, είχε ως αποτέλεσμα να διαμορφωθεί η αντίληψη στις επιχειρήσεις, σε επίπεδο ΕΕ, ότι το κόστος των επίσημων ελεγκτικών δραστηριοτήτων δεν κατανέμεται ομοιόμορφα ή δίκαια σε όλες τις επιχειρήσεις της αγροδιατροφικής αλυσίδας στην ΕΕ. Οι επιχειρήσεις διαμαρτύρονται, επίσης, για το γεγονός ότι το τρέχον σύστημα δεν ανταμείβει επαρκώς τις επιχειρήσεις που συμμορφώνονται (και ζητούν ακόμα πιο αυστηρή προσέγγιση τύπου *bonus malus*).

- (2) Στις περιπτώσεις που ζητείται από τις επιχειρήσεις να καταβάλουν υποχρεωτικά τέλη, ο αντίκτυπος ενδέχεται να είναι μεγαλύτερος για τις **πολύ μικρές επιχειρήσεις** λόγω του μικρού κύκλου εργασιών/παραγωγής. Αν και δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν ότι τα υποχρεωτικά τέλη που καταβάλλονται βάσει του τρέχοντος πλαισίου έχουν, στην πραγματικότητα, δυσμενή ή δυσανάλογα αποτελέσματα για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, η ανάγκη να μπορούν οι ελεγκτικές αρχές να ανακτούν τις δαπάνες, ώστε να εξασφαλίζουν επαρκείς πόρους για τους επίσημους ελέγχους, θα πρέπει να συνεκτιμάται με βάση την ανάγκη για ελάφρυνση της επιβάρυνσης για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, σύμφωνα με τη νέα πολιτική της Επιτροπής για «*Ελαχιστοποίηση του κανονιστικού φόρτου για τις ΜΜΕ - Προσαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ στις ανάγκες των πολύ μικρών επιχειρήσεων*»². Σύμφωνα με την εν λόγω πολιτική, οι πολύ μικρές επιχειρήσεις θα πρέπει, κατ' αρχήν, να αποκλειστούν από την κανονιστική επιβάρυνση, εκτός κι αν μπορεί να αποδειχθεί η αναγκαιότητα και αναλογικότητα της επιβάρυνσης αυτής.

2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ

Η ύπαρξη εναρμονισμένου νομοθετικού πλαισίου της ΕΕ για τη ρύθμιση της οργάνωσης και της εκτέλεσης των επίσημων ελέγχων σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της ομοιόμορφης εφαρμογής των κανόνων που αφορούν την αγροδιατροφική αλυσίδα σε ολόκληρη την ΕΕ και την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Αυτό είναι το σκεπτικό, το οποίο ισχύει πάντα και στο οποίο βασίζονται οι υφιστάμενοι κανόνες για τους επίσημους ελέγχους. Δεδομένου ότι τα προβλήματα που εντοπίστηκαν κατά την παρούσα αναθεώρηση συνδέονται με τον τρέχοντα σχεδιασμό του νομοθετικού πλαισίου της ΕΕ, η μεταρρύθμιση αυτή δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί από τα ΚΜ, όταν λειτουργούν μεμονωμένα. Απαιτείται η παρέμβαση του ευρωπαϊού νομοθέτη.

Η προστιθέμενη αξία που θα προκύψει από ένα ενιαίο και ομοιόμορφο σύνολο ενωσιακών κανόνων για τους επίσημους ελέγχους έγκειται στο γεγονός ότι παρέχει στις εθνικές αρχές επιβολής της νομοθεσίας (και στους φορείς τους) ένα πλαίσιο εντός του οποίου οι αρμόδιες αρχές μπορούν να βασίζονται στις δραστηριότητες επιβολής που διενεργούνται σε άλλο κράτος μέλος, καθώς και στη δυνατότητα αναπαραγωγής και στην επιστημονική και τεχνική εγκυρότητα των αποτελεσμάτων των ελέγχων. Διασφαλίζει, επίσης, ότι τα πρότυπα της αγροδιατροφικής αλυσίδας στην ΕΕ τα οποία είναι αναγκαία για τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς εφαρμόζονται ομοιόμορφα και με συνέπεια στα διάφορα ΚΜ και τομείς.

Ένα αποτελεσματικό σύστημα επίσημων ελέγχων στην ΕΕ έχει σημασία και για τις εξαγωγές και για τις εισαγωγές της ΕΕ. Η ικανότητα της ΕΕ να εξάγει σε τρίτες χώρες εξαρτάται από τη φήμη υψηλών παραγωγικών προτύπων και προστιθεμένης αξίας που μπορεί να αποδειχθεί ότι διαθέτουν τα προϊόντα της ΕΕ σε σύγκριση με αυτά που παράγονται εκτός της Ευρώπης. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο με ένα αξιόπιστο και ασφαλές σύστημα επίσημων ελέγχων που να εγγυάται ότι τα πρότυπα ασφάλειας και ποιότητας στην αγροδιατροφική αλυσίδα στην ΕΕ εφαρμόζονται με συνέπεια και ανταποκρίνονται στις προσδοκίες των εμπορικών εταίρων. Όσον

²

COM (2011) 803.

αφορά τις εισαγωγές, είναι ουσιαστικής σημασίας να είναι ασφαλή όλα τα τρόφιμα που κυκλοφορούν στην αγορά της ΕΕ. Οι έλεγχοι που διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών στα προϊόντα που εισάγονται από τρίτες χώρες παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις ότι τα εν λόγω προϊόντα πληρούν ισοδύναμες απαιτήσεις ασφαλείας.

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση των ελέγχων, οι κοινοί κανόνες της ΕΕ διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές μπορούν να βασίζονται σε μια αξιόπιστη πηγή πόρων για να συνεχίζουν τις προσπάθειες ελέγχου σε ένα επίπεδο που δικαιολογείται από την επικινδυνότητα και από τις ανάγκες επιβολής της νομοθεσίας (συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου μη συμμόρφωσης). Οι διατάξεις σχετικά με τα τέλη ελέγχου, ειδικότερα, εξασφαλίζουν ότι οι επιχειρήσεις ζωοτροφών/τροφίμων, που ωφελούνται άμεσα από την αποτελεσματική διενέργεια των ελέγχων, συμμετέχουν στη χρηματοδότηση τους, έτσι ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο η εξάρτηση της χρηματοδότησης των ελέγχων από τους δημόσιους πόρους. Οι κοινοί κανόνες της ΕΕ είναι αναγκαίοι και για την αποτροπή των διακρίσεων μεταξύ των επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες σε κράτος μέλος στο οποίο ισχύει ο κανόνας «ο χρήστης πληρώνει» (και συνεπώς πληρώνει και τα τέλη) και αυτών που είναι εγκατεστημένες σε ένα κράτος μέλος όπου αυτό δεν ισχύει. Μόνο η ύπαρξη κοινών κανόνων της ΕΕ μπορεί να διασφαλίσει μια ομοιόμορφη προσέγγιση για την επίτευξη του στόχου αυτού.

Η δράση της ΕΕ δεν μπορεί να υπερβαίνει τα όσα είναι αναγκαία για την επίτευξη των καθορισμένων στόχων. Στη συγκεκριμένη εκτίμηση αντικτύπου εξετάστηκε ένα ευρύτερο φάσμα επιλογών, μεταξύ των οποίων η εναρμόνιση του ύψους των τελών στα κράτη μέλη, αλλά και η δυνατότητα μη ρύθμισης του εν λόγω ζητήματος. Στόχος της ανάλυσης ήταν να βρεθεί η πλέον αναλογική λύση για να διασφαλιστεί η επαρκής και σταθερή παροχή πόρων που να προορίζονται ειδικά για τους επίσημους ελέγχους και, παράλληλα, να δίνεται στα κράτη μέλη ο χρόνος και η ευελιξία που απαιτείται για να λάβουν υπόψη τις εσωτερικές τους ρυθμίσεις και τις ιδιαιτερότητες των επιχειρήσεών τους.

3. ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Οι γενικοί στόχοι (που σε γενικές γραμμές συμπίπτουν με τους στόχους της Συνθήκης) είναι:

1. η συμβολή στη προώθηση της ομαλής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς·
2. η διατήρηση προστασίας υψηλού επιπέδου της υγείας των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών και της καλής μεταχείρισης των ζώων με παράλληλη αποτροπή υπονόμυσής τους από το ενδεχόμενο της μη εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ·
3. η εξασφάλιση σωστής και ομοιόμορφης εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ.

Οι ειδικοί στόχοι τίθενται με σκοπό την εξάλειψη των ειδικών εμποδίων που εντοπίστηκαν κατά την ανάλυση και καθιστούν απαγορευτική ή παρακωλύουν την επίτευξη των γενικών στόχων στον τομέα αυτόν.

Πίνακας 1: Οι ειδικοί στόχοι και η σχέση τους με τα προβλήματα

	Το πρόβλημα	Οι ειδικοί στόχοι
Σχεδιασμός του πλαισίου των επίσημων ελέγχων	Ασυνέπειες, κενά και επικαλύψεις στις απαιτήσεις ελέγχου	Εξασφάλιση εμπειριστατωμένης και συνεπούς προσέγγισης στους επίσημους ελέγχους σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα.
	Ασυνεπής εφαρμογή της προσέγγισης βάσει επικινδυνότητας	Αποτελεσματική χρήση των εθνικών ελεγκτικών πόρων
	Διοικητικός φόρτος και δυσανάλογες απαιτήσεις	Μείωση του διοικητικού φόρτου και άρση των περιττών απαιτήσεων
	Άνιση επιβολή των απαιτήσεων για συνεργασία και διαφάνεια	Βελτιωμένη διαφάνεια. Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ ΚΜ ώστε να βελτιωθεί η εκτέλεση των επίσημων ελέγχων.
Χρηματοδότηση των επίσημων ελέγχων	Δυσκολίες και ανισότητες στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων επίσημων ελέγχων	<ul style="list-style-type: none"> - Εξασφάλιση διαθεσιμότητας επαρκών πόρων - Εξασφάλιση ισονομίας και δικαιοσύνης στη χρηματοδότηση των επίσημων ελέγχων - Βελτίωση της διαφάνειας του συστήματος χρηματοδότησης των επίσημων ελέγχων

4. ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ανάλυση των διαθέσιμων επιλογών έγινε σε δύο στάδια:

- (3) πρώτον, εξετάστηκε ο δυνητικός αντίκτυπος από δύο ενδεχόμενες αλλαγές στη σημερινή κατάσταση (status quo), ειδικότερα όσον αφορά τη μη ρύθμιση του θέματος της χρηματοδότησης των επίσημων ελέγχων (επιλογή 1Α) και την εξαίρεση των πολύ μικρών επιχειρήσεων από το σύστημα τελών (επιλογή 1Β)³.
- (4) το αποτέλεσμα της ανάλυσης του σημείου 1 χρησιμοποιήθηκε στη συνέχεια για τον σχεδιασμό των επιλογών 2 έως 4, που συνδυάζουν τα εξής στοιχεία: i) επέκταση του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού σε τομείς της τροφικής αλυσίδας που βρίσκονται, επί του παρόντος, εκτός του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού (δηλαδή υγεία των φυτών, φυτικό αναπαραγωγικό υλικό και ζωικά υποπροϊόντα), ii) βελτίωση και απλούστευση του νομοθετικού πλαισίου, iii) εξασφάλιση της πλήρους ανάκτησης του κόστους μέσω τελών, iv) επέκταση του καταλόγου των ελεγκτικών δραστηριοτήτων για τις οποίες είναι υποχρεωτική η είσπραξη τέλους από τις επιχειρήσεις.

Βασικό σενάριο: μερική ενοποίηση του συστήματος επίσημων ελέγχων σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα, αφού ορισμένοι από τους τομείς της αλυσίδας είναι εκτός

³ Αν και θεωρητικά και οι δύο επιλογές, η 1Α και η 1Β, θα μπορούσαν να συνδυαστούν με άλλα στοιχεία των επιλογών 2 έως 4, αυτές παρουσιάζονται και αξιολογούνται ξεχωριστά λόγω της σημασίας των αλλαγών που συνεπάγονται. Και οι δύο επιλογές μεταβάλλουν, στην πράξη, ουσιαστικά το τρέχον πλαίσιο όσον αφορά τη χρηματοδότηση των εθνικών ελεγκτικών συστημάτων και θέτουν υπό αίρεση τις καθιερωμένες αρχές τους. Επιπλέον, ο συνδυασμός των επιλογών 1Α και 1Β με άλλα στοιχεία των επιλογών 2-4 δεν θα είχε ως αποτέλεσμα σημαντικές αντισταθμίσεις και, συνεπώς, δεν θα επηρέαζε την ανάλυση κόστους/οφέλους των επιλογών 2-4 σε σημαντικό βαθμό.

του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού. Οι επίσημοι έλεγχοι που διεξάγονται στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ για ορισμένα αγαθά που φτάνουν από τρίτες χώρες και οι επίσημοι έλεγχοι στα κατάλοιπα κτηνιατρικών φαρμάκων δεν ευθυγραμμίζονται με την προσέγγιση βάσει επικινδυνότητας). Λόγω αυτού, θα συνεχίσει να υπάρχει αναπόφευκτο κόστος (για ελέγχους που είναι αυστηρώς προδιαγεγραμμένοι και δεν γίνονται βάσει επικινδυνότητας). Η έλλειψη συνοχής και αποδοτικότητας στις προσπάθειες των εθνικών αρχών και στη μεταξύ τους συνεργασία θα προέρχεται από την έλλειψη ομοιόμορφων οδηγιών για την υλοποίηση της διοικητικής συνεργασίας και την επίτευξη υψηλού επιπέδου διαφάνειας. Δεν προβλέπεται παρέκκλιση από την απαίτηση για διαπίστευση των επίσημων εργαστηρίων.

Η είσπραξη τελών είναι υποχρεωτική για περιορισμένο αριθμό ελεγκτικών δραστηριοτήτων. Τα ΚΜ μπορούν να επιλέξουν να χρεώνουν ένα συγκεκριμένο τέλος που θα ορίζεται στον κανονισμό, το οποίο δεν ανταποκρίνεται στο πραγματικό κόστος του ελέγχου. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην εξασφαλίζονται επαρκείς πόροι και να υπονομεύεται η ικανότητα του ελεγκτικού συστήματος να προλαμβάνει και να εξουδετερώνει τους κινδύνους για την υγεία που αναφύονται στην αγροδιατροφική αλυσίδα.

Επιλογή 1Α – Κατάργηση των κανόνων της Ένωσης που αφορούν τα τέλη για τους ελέγχους: σύμφωνα με το σενάριο αυτό κάθε ΚΜ αποφασίζει ποια προσέγγιση θα ακολουθήσει όσον αφορά τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων επίσημων ελέγχων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζει το σωστό επίπεδο πόρων για τους ελέγχους. Απαιτείται **κατάργηση των άρθρων 27-29** του κανονισμού και, ιδίως, της υποχρεωτικής επιβολής τελών σε ορισμένους τομείς.

Επιλογή 1Β – Υποχρεωτική εξαίρεση των πολύ μικρών επιχειρήσεων από την εφαρμογή τελών: το σενάριο αυτό, που θα μπορούσε να επιλεγεί λόγω των συνεχών προσπαθειών της Επιτροπής να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα των πολύ μικρών επιχειρήσεων, θα απαιτούσε μια γενναϊόδωρη στάση από τις επιχειρήσεις που βαρύνονται με υποχρεωτικά τέλη, ώστε να δεχθούν την εξαίρεση των πολύ μικρών επιχειρήσεων.

Επιλογή 2 – Εξορθολογισμός: Βελτίωση του νομικού πλαισίου με εξορθολογισμό των κανόνων που εφαρμόζονται στους ελέγχους που διενεργούνται στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ σε **ορισμένα αγαθά από τρίτες χώρες** και σε ελέγχους σε **κατάλοιπα κτηνιατρικών φαρμάκων**, ώστε να ευθυγραμμιστούν με την **προσέγγιση βάσει επικινδυνότητας**. Προστίθεται η δυνατότητα διαμόρφωσης μηχανισμού για τον συντονισμό των ελέγχων με άλλες εθνικές αρχές (στα σύνορα και αλλού), ώστε να αξιοποιηθούν **όλες οι δυνατές επιχειρησιακές συνέργειες**. Οι διατάξεις για τα επίσημα **εργαστήρια** θα απλουστεύονταν και θα προβλέπονταν παρεκκλίσεις, όπου χρειάζεται. Θα **καταργούνταν** οι περιττές/παρωχημένες προϋπάρχουσες **νομοθετικές πράξεις**, για την άρση **επικαλύψεων και διοικητικών επιβαρύνσεων**. Η **Επιτροπή** θα έπρεπε να **εξουσιοδοτηθεί** να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση **πράξεις/εκτελεστικές πράξεις** για τον καθορισμό ορισμένων απαιτήσεων για τις οποίες χρειάζονται λεπτομερέστεροι κανόνες (π.χ. **διοικητική συνεργασία και διαφάνεια**).

Όπου απαιτούνται ήδη υποχρεωτικά τέλη, αυτά θα συνέχιζαν να ισχύουν και θα **εξαλείφονταν** τα εμπόδια για την πλήρη ανάκτηση των δαπανών (π.χ. εναρμονισμένα **προκαθορισμένα τέλη** σε επίπεδο ΕΕ). Θα δινόταν η **δυνατότητα**

στα κράτη μέλη να **εξαιρέσουν τις πολύ μικρές επιχειρήσεις**. Θα χορηγούνταν μεταβατική περίοδος **2 ετών** για την εφαρμογή ενός συστήματος πλήρους ανάκτησης των δαπανών.

Επιλογή 3- Εξορθολογισμός + Ενοποίηση: Η επιλογή 3, επιπλέον της επιλογής 2, θα **διευρύνει το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού** για να καλύψει τομείς που σήμερα αποκλείονται (υγεία των φυτών, φυτικό αναπαραγωγικό υλικό και ζωικά υποπροϊόντα) και να συμβάλει στην ενοποίηση των επίσημων ελέγχων. Όσον αφορά τη χρηματοδότηση των επίσημων ελέγχων, οι επίσημοι έλεγχοι που συνδέονται με υποχρεώσεις **φυτοϋγειονομικού διαβατηρίου** και με την **πιστοποίηση** στο τομέα του φυτικού αναπαραγωγικού υλικού θα προστεθούν στον κατάλογο των δραστηριοτήτων που καλύπτονται από τα **υποχρεωτικά τέλη**⁴.

Επιλογή 4- Εξορθολογισμός + ενοποίηση + ευρύτερη ανάκτηση των δαπανών: Η επιλογή 4, επιπλέον της επιλογής 3, **θα επέκτεινε τον κατάλογο των υποχρεωτικών τελών επιθεώρησης** σε όλους τους ελέγχους που διεξάγονται από τις επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών για τις οποίες υφίσταται υποχρέωση **καταχώρισης** σύμφωνα με τους κανόνες για την **ασφάλεια των τροφίμων και των ζωοτροφών**. Θα χορηγούνταν μεταβατική περίοδος **3 ετών** για την εφαρμογή ενός συστήματος πλήρους ανάκτησης του κόστους με το διευρυμένο πεδίο εφαρμογής.

Πίνακας 2: Συνοπτική περιγραφή των επιλογών που εξετάστηκαν στην ανάλυση

	Πεδίο εφαρμογής του κανονισμού	Νομοθετικό πλαίσιο	Ανάκτηση δαπανών	Πεδίο εφαρμογής των υποχρεωτικών τελών
Γραμμή αναφοράς	μερικό (εκτός από υγεία των φυτών, φυτικό αναπαραγωγικό υλικό, ζωικά υποπροϊόντα)	ελλείψεις και ανεπάρκειες	μερική	μερικό (κρέας, γάλα, ιχθυρά, εισαγωγές)
Επιλογή 1A	υπάρχουσα κατάσταση	υπάρχουσα κατάσταση	Όχι (καμία νομοθετική ρύθμιση)	/
Επιλογή 1B	υπάρχουσα κατάσταση	υπάρχουσα κατάσταση	υπάρχουσα κατάσταση	εξαίρεση για τις μικροεπιχειρήσεις
Επιλογή 2	υπάρχουσα κατάσταση	βελτιωμένο	πλήρης	υπάρχουσα κατάσταση
Επιλογή 3	επέκταση στην υγεία των φυτών και στο φυτικό αναπαραγωγικό υλικό	βελτιωμένο	πλήρης	ΝΑ ΠΡΟΣΤΕΘΕΙ υγεία των φυτών και ΦΑΥ
Επιλογή 4	επέκταση στην υγεία των φυτών και στο φυτικό αναπαραγωγικό υλικό	βελτιωμένο	πλήρης	ΌΛΕΣ οι καταχωρισμένες επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών

⁴ Αυτό θα συνέβαινε για να υπάρχει αντιστοιχία με την προτιμηθείσα εναλλακτική λύση που επιλέγεται στο πλαίσιο των εκτιμήσεων αντικτύπου που συνοδεύουν τις προτάσεις για την υγεία των φυτών και το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό.

5. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

Οι εκτίμηση αντικτύπου αναλύει τις πιθανές κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις – άμεσες ή έμμεσες – των διαφόρων επιλογών πολιτικής. Κάθε επιλογή εξετάστηκε σε αντιπαραβολή με το βασικό σενάριο «καμία νέα ενέργεια» και, συνεπώς, οι επιπτώσεις που περιγράφονται είναι πέραν του σημερινού status quo. Ο οικονομικός αντίκτυπος εξετάζεται με τα ακόλουθα κριτήρια: ανταγωνιστικότητα, καινοτομία, βιωσιμότητα, απλούστευση και μείωση του διοικητικού φόρτου. Και οι κοινωνικές επιπτώσεις έχουν ίδια αξία με τον οικονομικό αντίκτυπο (ειδικότερα η ασφάλεια αλλά και η λογοδοσία). Η αξιολόγηση κάθε επιλογής ως προς τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και τα ποσοστά απασχόλησης δεν έχει δώσει σημαντικά αποτελέσματα (ούτε θετικά ούτε αρνητικά).

Επιλογή 1Α – Κατάργηση των κανόνων της Ένωσης που αφορούν τα τέλη για τους ελέγχους

Η κατάργηση του υφιστάμενου πλαισίου της ΕΕ για τα τέλη επιθεώρησης μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη διαφοροποίηση των εθνικών προσεγγίσεων, και σε ενδεχόμενες περικοπές των πόρων για τους ελέγχους.

Αν και ο αντίκτυπος στο επίπεδο των πόρων που διατίθενται επί του παρόντος εξαρτάται από τις επιλογές πολιτικής που θα κάνει κάθε κράτος μέλος και δεν μπορεί, συνεπώς, ούτε να προβλεφθεί ούτε να αναλυθεί πλήρως, τα προβλήματα που διαπιστώνονται σε σχέση με το τρέχον σύστημα τελών, όπως η αποτυχία σωστής ανάκτησης του κόστους και η εξάρτηση της επίδοσης των ελέγχων από τις δημοσιονομικές πολιτικές, είναι μάλλον απίθανο να λυθούν. Δεδομένης της τρέχουσας οικονομικής κρίσης, είναι δυνατόν να επιδεινωθούν τα προβλήματα, στην περίπτωση που οι αποφάσεις των κρατών μελών οδηγήσουν σε μείωση των πόρων που διατίθενται για τη λειτουργία των εθνικών ελεγκτικών συστημάτων. Αυτό θα είχε στη συνέχεια ως αποτέλεσμα αυξημένες δυσκολίες για τις αρμόδιες αρχές όσον αφορά τη συνέχιση της αποτελεσματικής εποπτείας της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις ασφάλειας σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα και την πρόληψη και επίλυση κρίσεων μεγάλης κλίμακας.

Η κατάργηση του πλαισίου της ΕΕ θα είχε ως αποτέλεσμα ένα πιο πολύπλοκο νομοθετικό τοπίο, διότι θα αυξάνονταν οι διαφορές ανάμεσα στους εθνικούς κανόνες για τη χρηματοδότηση των ελέγχων. Αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό, αν κάποιοι φορείς σε ένα κράτος μέλος επιβαρύνονται με ελέγχους ενώ οι ανταγωνιστές τους σε άλλο κράτος μέλος δεν επιβαρύνονται, με δυσμενείς συνέπειες για την ενιαία αγορά.

Επιλογή 1Β – Υποχρεωτική εξαίρεση των πολύ μικρών επιχειρήσεων από την εφαρμογή τελών

Η υποχρεωτική εξαίρεση των πολύ μικρών επιχειρήσεων από την εφαρμογή τελών, με παράλληλη μείωση της οικονομικής επιβάρυνσης γι' αυτές, θα υπονόμει τον στόχο της εξασφάλισης ενός βιώσιμου συστήματος ελέγχου και, εξ αυτού, την ασφάλεια στην αγροδιατροφική αλυσίδα.

Στα 16 από τα 23 κράτη μέλη για τα οποία υπάρχουν δεδομένα, οι πολύ μικρές επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν πάνω από το μισό του συνόλου των επιχειρήσεων και

σε 9 τέτοια κράτη (AT, BE, CY, FI, IT, NL, PL, SE, SI) το ποσοστό των πολύ μικρών επιχειρήσεων ανέρχεται στα δύο τρίτα (ή και περισσότερο) του συνόλου των επιχειρήσεων. Στις περιπτώσεις που οι πολύ μικρές επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν τη συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων που υπόκεινται σε τέλη, η εξαίρεσή τους από την καταβολή τελών θα είχε πολύ αρνητικό αντίκτυπο για την αναλογία των δαπανών που ανακτώνται από τις αρμόδιες αρχές. Ο στόχος της εξασφάλισης βιώσιμης χρηματοδότησης των ελέγχων μέσω της πλήρους ανάκτησης των δαπανών θα υπονομευόταν, καθώς θα εξακολουθούσαν να είναι αναγκαίοι έλεγχοι σε όλες τις επιχειρήσεις με συχνότητα υπαγορευόμενη από την επικινδυνότητα.

Ενώ η απώλεια εσόδων για τις αρμόδιες αρχές, λόγω της εξαίρεσης αυτής, θα αντισταθμιζόταν από μεταβιβάσεις του γενικού προϋπολογισμού, αυτό θα δημιουργούσε και πάλι ισχυρή εξάρτηση των ελεγκτικών ενεργειών από τους δημόσιους πόρους και θα δημιουργούσε, κατά συνέπεια, μια κατάσταση –ιδίως σε εποχές κρίσης και δημοσιονομικών περιορισμών– χρηματοπιστωτικής αβεβαιότητας που θα δεν θα συμβιβαζόταν με τον στόχο της διασφάλισης συνεκτικών, αποδοτικών και ανάλογων με την επικινδυνότητα ελεγκτικών δραστηριοτήτων σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα. Λιγότερα έσοδα για τις αρμόδιες αρχές θα είχαν ως αποτέλεσμα λιγότερους ελέγχους, μεγαλύτερη πιθανότητα μη συμμόρφωσης με τη νομοθεσία της ΕΕ για την αγροδιατροφική αλυσίδα και διακινδύνευση της ασφάλειας της αλυσίδας λόγω αυξημένου κινδύνου για κρίσεις στον τομέα των τροφίμων.

Από την άλλη πλευρά, αν η απώλεια εσόδων αντισταθμιζόταν με υψηλότερα τέλη για τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις, η υποχρεωτική εξαίρεση των πολύ μικρών επιχειρήσεων από τα τέλη θα είχε ως αποτέλεσμα άδικη μεταχείριση σε βάρος των μεγάλων επιχειρήσεων και θα προκαλούσε, ενδεχομένως, στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό.

Βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, που υποστηρίζεται πλήρως από τις αρμόδιες αρχές και τους εκπροσώπους του κλάδου των οποίων ζητήθηκε η γνώμη, θεωρείται ότι μια αυτόματη εξαίρεση των πολύ μικρών επιχειρήσεων (ή γενικά των ΜΜΕ) από την επιβολή τελών μπορεί να υπονομεύσει τον στόχο της διασφάλισης βιώσιμων ελεγκτικών συστημάτων και να δημιουργήσει στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό⁵. Συνεπώς, στις κατωτέρω επιλογές, η εξαίρεση των πολύ μικρών επιχειρήσεων από την επιβολή τελών αντικαθίσταται από έναν μηχανισμό που αντιμετωπίζει τα εν λόγω μειονεκτήματα.

Επιλογή 2 - Εξορθολογισμός

Η βελτίωση της απόδοσης του ανθρώπινου δυναμικού και των οικονομικών πόρων που διατίθενται για ελεγκτικές δραστηριότητες, χάρη στην προσέγγιση βάσει επικινδυνότητας, μειώνει την πίεση στα δημοσιονομικά των κρατών μελών και επιτρέπει την επίτευξη προόδου σε σχέση με τον πρωταρχικό στόχο της συνέχισης αποτελεσματικών ελέγχων και της ασφάλειας της αγροδιατροφικής αλυσίδας. Τα ΚΜ

⁵ Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται σε περιπτώσεις όπου τα υποχρεωτικά τέλη επιβάλλονται σε όλες τις καταχωρισμένες επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών (επιλογή 4), διότι η αναλογία των πολύ μικρών επιχειρήσεων στους διάφορους τομείς της αγροδιατροφικής αλυσίδας είναι πάντα πολύ αξιόλογη (στοιχεία δημοσιευμένα τον Απρίλιο του 2012 από τη Fooddrinkeurope δείχνουν ότι το 79% των επιχειρήσεων του κλάδου τροφίμων και ποτών είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις).

δύνανται να εξαιρούν, μερικώς ή πλήρως, τις πολύ μικρές επιχειρήσεις από την καταβολή τελών, σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

Η επιλογή 2 θα επέτρεπε την πλήρη εφαρμογή της προσέγγισης **βάσει επικινδυνότητας** για τους επίσημους ελέγχους στους τομείς που οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών δεν μπορούν σήμερα να προσαρμόσουν τις ελεγκτικές τους δραστηριότητες στους τομείς επικινδυνότητας (δηλαδή, επίσημοι έλεγχοι που διεξάγονται στα σύνορα της ΕΕ για ορισμένα αγαθά από τρίτες χώρες και επίσημοι έλεγχοι για τα κατάλοιπα κτηνιατρικών φαρμάκων). Αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα καλύτερη κατανομή των ελεγκτικών πόρων και, συνεπώς, πιο αποτελεσματικό ελεγκτικό σύστημα. Επιπλέον, αν δοθεί η δυνατότητα στις εθνικές αρχές να εστιάσουν το ελεγκτικό τους έργο στις περιπτώσεις όπου η μη συμμόρφωση και η επικινδυνότητα είναι μεγαλύτερα, αυτό θα ελαχιστοποιούσε την επιβάρυνση για τις συμμορφούμενες επιχειρήσεις και θα είχε θετικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητά τους.

Ωστόσο, τα οφέλη από την αυξημένη αποτελεσματικότητα και ανταγωνιστικότητα θα ήταν μερικά, διότι ο φυτοϋγειονομικός τομέας, το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό και τα ζωικά υποπροϊόντα δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού. Η βέλτιστη κατανομή των ελεγκτικών πόρων μπορεί να επιτευχθεί μόνο αν εξασφαλιστεί ότι η κατάταξη βάσει προτεραιότητας διεξάγεται από τις αρμόδιες αρχές σε όλους τους τομείς της αγροδιατροφικής αλυσίδας, περιλαμβανομένων και των ανωτέρω. Αυτό δεν μπορεί να γίνει σήμερα λόγω του κατακερματισμού της νομοθεσίας για τους επίσημους ελέγχους.

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση των επίσημων ελέγχων, αν ζητηθεί από τα κράτη μέλη να ανακτούν πλήρως τις δαπάνες που αντιστοιχούν στους ελέγχους όταν τα τέλη είναι υποχρεωτικά, αυτό θα συνεπάγεται σταθερότερη ροή χρηματικών πόρων που θα συλλέγονται από τέτοιου είδους τέλη και, κατ' αυτόν τον τρόπο, θα μειωθεί η πίεση στα δημοσιονομικά των κρατών μελών.

Στα περισσότερα κράτη μέλη, το κόστος των ελέγχων ανακτάται μόνο μερικώς από τα τέλη και το ποσοστό ανάκτησης είναι από 20% έως και πάνω από 80%, ενώ σε 8 κράτη μέλη υφίσταται πλήρης ανάκτηση των δαπανών. Συνεπώς, η επιβολή πλήρους ανάκτησης των δαπανών θα είχε ως αποτέλεσμα, σε μερικές περιπτώσεις, τη μεταφορά ενός πρόσθετου τμήματος του κόστους των ελέγχων και την κατανομή του στις επιχειρήσεις της αγροδιατροφικής αλυσίδας. Η αύξηση του επιπέδου των υποχρεωτικών τελών, που θα ήταν διαφορετική ανάλογα με το ποσοστό ανάκτησης, δεν αναμένεται να συνεπάγεται, με βάση την επιλογή αυτή, σημαντική πρόσθετη επιβάρυνση για τις επιχειρήσεις, ακόμη και στους τομείς εκείνους όπου το κόστος των ελέγχων έχει τη μεγαλύτερη επίπτωση στο συνολικό κόστος παραγωγής, που είναι ο έλεγχος των κρεάτων (χρησιμοποιώντας τα αριθμητικά στοιχεία του πλαισίου 6, σ. 31, θεωρούμε ότι, ανεξάρτητα από το τρέχον ποσοστό ανάκτησης των δαπανών από τα κράτη μέλη, θα μπορούσε να χρεώνονται πρόσθετα τέλη που θα αντιστοιχούν κατά προσέγγιση στο 0,2% - 0,8% της ετήσιας αξίας παραγωγής μιας τυπικής

επιχείρησης του κλάδου)· αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα νέους πόρους ύψους 0,9 δις – 3,4 δις ευρώ ετησίως για τους επίσημους ελέγχους σε όλα τα κράτη μέλη⁶.

Με βάση την επιλογή 2, αν καταργηθεί η χρήση προκαθορισμένων τελών σε επίπεδο ΕΕ και απαιτηθεί όλα τα τέλη να βασίζονται στο κόστος, τότε η επιλογή 2 θα δημιουργούσε ίσους όρους ανταγωνισμού για όλες τις επιχειρήσεις που επιβαρύνονται με υποχρεωτικά τέλη. Νέες διατάξεις θα εξασφάλιζαν ότι ο μηχανισμός χρηματοδότησης των ελέγχων μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τα κράτη μέλη για την ανταμοιβή των επιχειρήσεων που έχουν καλές αποδόσεις, χαμηλού κινδύνου, ακόμα κι όταν εφαρμόζονται κατ' αποκοπή τέλη σε όλες τις επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από το αν ελέγχονται πραγματικά στην περίοδο αναφοράς (με επιβάρυνσή τους με τέλος χαμηλότερο από αυτό που εφαρμόζεται στις μη συμμορφούμενες επιχειρήσεις).

Η απαίτηση για υπολογισμό όλων των τελών βάσει του κόστους αναμένεται να προκαλέσει μικρή πρόσθετη διοικητική επιβάρυνση σε εκείνα τα κράτη μέλη που δεν έχουν προς το παρόν επιβάλει τέλη βάσει των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν, διότι μπορεί να χρειαστούν αλλαγές στις διοικητικές διαδικασίες τους. Αν και στα περισσότερα κράτη μέλη ένα μέρος τουλάχιστον των υποχρεωτικών τελών υπολογίζεται βάσει του κόστους των ελέγχων, ένα σύστημα που θα βασίζεται πλήρως στο κόστος θα απαιτούσε ενδεχομένως προσαρμογή των συστημάτων κοστολόγησης. Το πρόσθετο κόστος θα πρέπει να είναι **αντιμετωπίσιμο από τους κρατικούς προϋπολογισμούς** [σύμφωνα με εκτιμήσεις δύο κρατών μελών, το πρόσθετο κόστος μπορεί να είναι **από λίγες χιλιάδες ευρώ / έτος** σε χρόνο ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης για τη συλλογή και τη σύνθεση στοιχείων για τον υπολογισμό **έως και μεγαλύτερα ποσά (0,5 εκατ. ευρώ άπαξ)**, αν συσταθεί ένα εργαλείο πληροφορικής ικανό να καταγράψει χρόνο και πόρους που δαπανώνται για κάθε επιθεώρηση, βλέπε πλαίσιο 6 στη σ. 31 της έκθεσης]. Η επιλογή 2 λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες αυτής της προσαρμογής καθώς δίνει στα κράτη μέλη περιθώριο δύο ετών για να ετοιμάσουν τα διοικητικά τους συστήματα σύμφωνα με το νέο μοντέλο κοστολόγησης/χρέωσης.

Με τη δεύτερη επιλογή θα αυξανόταν το επίπεδο λογοδοσίας των ελεγκτικών δραστηριοτήτων και θα καθιερωνόταν ισχυρότερος δεσμός μεταξύ κόστους και τελών χάρη στην αυξημένη διαφάνεια των μηχανισμών επιβολής τελών (οι επιχειρήσεις θα ήταν σε θέση να δουν σαφώς για τι χρεώνονται και ποια είναι η σχέση επιβάρυνσης και κόστους προς τις αρμόδιες αρχές). Αυτή η βελτιωμένη σαφήνεια θα ήταν μοχλός για μεγαλύτερη απόδοση των συστημάτων επίσημων ελέγχων και καλύτερη εποπτεία της υλοποίησής τους από την Επιτροπή. Επιπλέον, χάρη στη αυξημένη διαφάνεια θα εξασφαλιζόταν ευκολότερα ότι τα έσοδα από τα τέλη δεν θα ήταν αποσυνδεδεμένα από τη χρήση τους (αντιστάθμιση του κόστους των ελεγκτικών δραστηριοτήτων).

Το να δοθεί η δυνατότητα στα ΚΜ να μετριάσουν τις συνέπειες από την πλήρη ανάκτηση των δαπανών για τις μικροεπιχειρήσεις με το να τις εξαιρέσουν, πλήρως ή μερικώς, από την καταβολή των τελών, υπό την προϋπόθεση ότι ίσο ποσό μεταφέρεται από τον γενικό προϋπολογισμό στην αρμόδια αρχή, δεν θα στερήσει

⁶ Αξία παραγωγής του τομέα 400δις ευρώ/ετησίως. Αριθμός επιχειρήσεων 60 000 (Eurostat 2008). Μέση ετήσια επιβάρυνση επιθεωρήσεων ανά επιχείρηση αν ισχύσει πλήρης ανάκτηση κόστους κατά προσέγγιση 80 000 ευρώ/ετησίως (Δεδομένα του κλάδου παραγωγής).

από τις αρμόδιες αρχές τους πόρους που τους είναι αναγκαίοι για την εκτέλεση των ελεγκτικών καθηκόντων τους.

Επιλογή 3- Εξορθολογισμός + ενοποίηση

Ένα πλήρως ενοποιημένο σύστημα ελέγχων σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα θα μεγιστοποιούσε την απόδοση της επιβολής της νομοθεσίας, χάρη στα οφέλη από την απλούστευση και τις συνέργειες, και θα διευκόλυνε την εκπλήρωση των στόχων της νομοθεσίας για την αγροδιατροφική αλυσίδα. Τα κράτη μέλη δύνανται να εξαιρέσουν, πλήρως ή μερικώς, από τα τέλη τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, υπό την προϋπόθεση ότι ίσο ποσό θα μεταφέρεται από τον γενικό προϋπολογισμό στην αρμόδια αρχή.

Πέρα από τις συνέπειες της δεύτερης επιλογής, με την επέκταση του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού στον φυτοϋγειονομικό τομέα, το φυτικό αναπαραγωγικό υλικό και τα ζωικά υποπροϊόντα, η τρίτη επιλογή θα εξασφάλιζε εναρμονισμένη προσέγγιση στους επίσημους ελέγχους σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα, ενώ θα λάμβανε υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε τομέα, όπου χρειαζόταν. Το σύστημα θα γινόταν, συνολικά, πιο συνεκτικό και αξιόπιστο καθώς για όλους τους τομείς θα υπήρχαν οι ίδιοι μηχανισμοί και καθήκοντα.

Το αρχικό κόστος από τη νέα υποχρέωση διαπίστευσης για τα φυτοϋγειονομικά εργαστήρια θα το επωμιζόταν η ΕΕ (βλέπε παράρτημα XIX, σ. 194) και θα προβλεπόταν μεταβατική περίοδος 5 ετών για τη διευκόλυνση της ομαλής καθιέρωσης της νέας υποχρέωσης.

Επιλογή 4- Εξορθολογισμός + ενοποίηση + ευρύτερη ανάκτηση κόστους

Επεκτείνοντας την είσπραξη υποχρεωτικών τελών για δραστηριότητες-κλειδιά της αγροδιατροφικής αλυσίδας, η επιλογή αυτή θα βελτίωνε τη βιωσιμότητα του ελεγκτικού συστήματος συνολικά και θα μείωνε την εξάρτηση από δημοσιονομικές αποφάσεις. Θα εξασφάλιζε επίσης πιο ισότιμη προσέγγιση στα τέλη επιθεώρησης, αφού θα καταργούνταν η αδικία που απορρέει από το τρέχον σύστημα, βάσει του οποίου μερικές μόνο κατηγορίες επιχειρήσεων έχουν την υποχρέωση καταβολής τελών. Τα κράτη μέλη δύνανται να εξαιρούν τις πολύ μικρές επιχειρήσεις από τα τέλη, μερικώς ή πλήρως, υπό την προϋπόθεση ότι ίσο ποσό μεταφέρεται από τον γενικό προϋπολογισμό στην αρμόδια αρχή.

Ο παραδοσιακός περιορισμός των υποχρεωτικών τελών, κυρίως στους κλάδους του κρέατος και του γάλακτος, και οι συνοριακοί έλεγχοι στα προϊόντα ζωικής προέλευσης πολύ δύσκολα δικαιολογείται πλέον και εκλαμβάνεται ως άδικη μεταχείριση των επιχειρήσεων που επιβαρύνονται. Συγκεκριμένα, με τον κανονισμό και την απαίτηση να αξιολογούν οι αρμόδιες αρχές την επικινδυνότητα και να σχεδιάζουν και διεξάγουν ελέγχους σε ολόκληρη την αγροδιατροφική αλυσίδα, το σκεπτικό της χρέωσης μόνο των εν λόγω τομέων παύει να ευσταθεί. Η επιλογή 4 εξασφαλίζει ότι τα υποχρεωτικά τέλη εφαρμόζονται και σε τομείς-κλειδιά της αγροδιατροφικής αλυσίδας, όπου οι επιχειρήσεις τροφίμων και ζωοτροφών ωφελούνται άμεσα από την πραγματοποίηση αποδοτικών επίσημων ελέγχων, καθώς χάρη σ' αυτούς διοχετεύονται ασφαλή τρόφιμα και ζωοτροφές στην αγορά. Η επέκταση της απαίτησης για ανάκτηση του κόστους σε όλες τις ελεγκτικές δραστηριότητες που έχουν ως στόχο την εγγύηση της ασφάλειας των τροφίμων και

των ζωοτροφών εξασφαλίζει ότι ο θετικός αντίκτυπος της επιλογής 2, ως προς την αυξημένη βιωσιμότητα των ελέγχων, λειτουργεί σε ευρύτερη κλίμακα.

Ο οικονομικός αντίκτυπος για κάθε κράτος μέλος και τις επιχειρήσεις εξαρτάται από το αν (και σε ποιο βαθμό) τα κράτη μέλη χρεώνουν ήδη επιβάρυνση σε τομείς που δεν υπόκεινται σε υποχρεωτικά τέλη. Τα στοιχεία που διατίθενται από τα κράτη μέλη που ενεργούν κατ' αυτόν τον τρόπο δείχνουν ότι τα ποσά διαφέρουν ανάλογα με το μέγεθος/παραγωγή της επιχείρησης και αντιπροσωπεύουν **αμελητέο κλάσμα του κόστους παραγωγής**. Για παράδειγμα, τα τέλη που επιβάλλονται ετησίως, ανεξάρτητα από το αν διεξαχθεί πραγματικά έλεγχος στη διάρκεια του έτους, ενδέχεται να είναι **ελάχιστα (84,5 ευρώ/έτος για πολύ μικρά εστιατόρια στο Βέλγιο) και να φτάνουν σε μεγαλύτερα ποσά, όχι όμως και πολύ μεγάλα (1 500 ευρώ/έτος για βιομηχανικά αρτοποιεία στην Ιταλία)**.

Στα κράτη μέλη στα οποία χρεώνεται το πραγματικό κόστος κάθε ελέγχου, τα ποσά διαφέρουν ανάλογα με το ωριαίο κόστος των ελεγκτικών δραστηριοτήτων. Η συχνότητα των επίσημων ελέγχων εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από την επικινδυνότητα, το ιστορικό συμμόρφωσης της επιχείρησης, την αξιοπιστία των αυτοελέγχων της και διαφέρει ανάλογα με τον τομέα και την κατηγορία της επιχείρησης. Ενδεικτικά, ένα **τυπικό παράδειγμα** θα ήταν η περίπτωση καταστήματος λιανικής πώλησης τροφίμων, που ελέγχεται σε ετήσια βάση, από έναν επιθεωρητή ο οποίος αφιερώνει 1,5 ώρες για τη διενέργεια του ελέγχου και 1,5 ώρες εργασία γραφείου για να προετοιμαστεί για τον έλεγχο και να συντάξει την έκθεση του ελέγχου. **Μια τέτοια υποθετική περίπτωση ελέγχου θα κόστιζε**, βάσει του χρόνου που δαπανήθηκε για την ελεγκτική δραστηριότητα, περίπου **50 ευρώ/έτος** στην Πολωνία και **150 ευρώ/έτος** στην Ιταλία. Οι έλεγχοι στα εστιατόρια γίνονται με παρόμοια συχνότητα, αλλά διαρκούν περισσότερο και κοστίζουν από 30% έως και 40% περισσότερο (65 ευρώ/έτος στην Πολωνία και έως 210 ευρώ/έτος στην Ιταλία). Συνολικά, ο μηχανισμός αυτός εγγυάται από 2,3 δις ευρώ έως και ποσό πολλαπλάσιο αυτού (που θα μπορούσε να φτάνει τα 37 δις στην υποθετική περίπτωση που όλες οι επιχειρήσεις χρεώνονται με συντελεστές που ισχύουν σήμερα για τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις τροφίμων, δηλαδή 1,500 ευρώ περίπου)⁷.

Όπως και με την επιλογή 2, η επιλογή 4 θα έχει ως αποτέλεσμα μειωμένη πρόσθετη διοικητική επιβάρυνση για τις αρμόδιες αρχές σε ό,τι αφορά την καθιέρωση εισπρακτικού συστήματος, κλίμακας παρόμοιας με αυτήν της επιλογής 2, οριακά προσαυξημένη λόγω μεγαλύτερου πεδίου εφαρμογής των υπολογισμών. Το κόστος αυτό θα μειωθεί με την πάροδο του χρόνου καθώς οι μηχανισμοί είσπραξης των τελών θα γίνονται πιο αποτελεσματικοί. Στα κράτη μέλη θα δοθεί μεταβατική περίοδος διάρκειας 3 ετών.

⁷

Άθροισμα των νέων τελών για τομείς που προς το παρόν υπόκεινται σε υποχρεωτικά τέλη (δηλ. τα ανώτατα τέλη στον κλάδο του κρέατος με βάση την επιλογή 2) και εκείνων που επιβάλλονται για πρώτη φορά με βάση την επιλογή 4. Αριθμός επιχειρήσεων 25 εκατ. (Eurostat 2008). Τυπικό εύρος τελών βάσει της επιλογής 4: 85-1 500 ευρώ (βλ. ανωτέρω).

6. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

Πίνακας 3: Επιλογές σε αντιπαραβολή με τους στόχους

Γενικοί στόχοι	Επιλογή 1A	Επιλογή 1B	Επιλογή 2	Επιλογή 3	Επιλογή 4
Συμβολή στην προώθηση της ομαλής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς	(-) Οι αποκλίσεις μεταξύ ΚΜ μπορεί να μεγαλώσουν και να επηρεαστεί ο ανταγωνισμός	(0)	(+) Αίρονται οι στρεβλώσεις λόγω αποκλιουσών πρακτικών (τέλη), στις περιπτώσεις που σήμερα ισχύουν υποχρεωτικά τέλη	(++) Όπως και στο 2, ενιαίοι κανόνες για τους επίσημους ελέγχους θα ισχύουν σε όλους τους τομείς της αγροδιατροφικής αλυσίδας	(+++) Όπως στο 3, συν άρση των στρεβλώσεων που συνδέονται με τα τέλη και στους νέους τομείς που καλύπτονται από υποχρεωτικά τέλη
Διατήρηση προστασίας υψηλού επιπέδου της υγείας των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών και καλή μεταχείριση των ζώων με παράλληλη αποτροπή υπονόμεισης τους από το ενδεχόμενο μη εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ	(-) Ενδεχόμενη μείωση των ελέγχων και της ικανότητας απόκρισης στους κινδύνους	(0)	(+) Χάρη σε περισσότερους ελέγχους βάσει επικινδυνότητας θα αυξηθεί η απόδοση και η ικανότητα αντιμετώπισης των κινδύνων	(++) Η απόδοση των ελέγχων μεγιστοποιείται και οι κίνδυνοι από τη μη βέλτιστη προστασία μειώνονται	(++) Όπως στο 3
Εξασφάλιση σωστής και ομοιόμορφης εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ	(-) Ενδεχόμενη μη βέλτιστη επιβολή της νομοθεσίας, σε περίπτωση μείωσης των πόρων	(0)	(+) Σαφέστερος κατάλογος των δραστηριοτήτων που υπόκεινται σε χρέωση και κοστολόγιο· τέλη μόνο βάσει κόστους	(++) Ίδιες απαιτήσεις και καθήκοντα σε όλους τους τομείς της αλυσίδας γεωργικών προϊόντων διατροφής	(++) Όπως στο 3
Εξασφάλιση εμπειστατομένης και συνεπούς προσέγγισης για τους επίσημους ελέγχους σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα	(0)	(0)	(+) Συνεπής χρήση της αρχής βάσει επικινδυνότητας	(++) Ίδια καθήκοντα και μηχανισμοί σε όλους τομείς	(++) Όπως στο 3
Αποτελεσματικότερη χρήση των εθνικών ελεγκτικών πόρων	(0)	(0)	(+) Προσέγγιση πλήρως βασισμένη στην επικινδυνότητα	(++) Η συμπερίληψη όλων των τομέων της αγροδιατροφικής αλυσίδας θα επέτρεπε καθορισμό προτεραιοτήτων σε διατομεακό επίπεδο	(++) Όπως στο 3
Μείωση του διοικητικού φόρτου και άρση των περιττών απαιτήσεων.	(0) Αποσυνδέονται τα ζωικά υποπροϊόντα από τους ενωσιακούς κανόνες για τα τέλη, αλλά τα ΚΜ θα καθιερώνουν δικά τους συστήματα	(0)	(+) Καταργούνται τα περιττά σχέδια και εκθέσεις	(+) Όπως στο 2	(+) Όπως στο 2
Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ ΚΜ για τη βελτίωση της εκτέλεσης των επίσημων ελέγχων	(0)	(0)	(+) Μπορούν να εγκριθούν κανόνες για διοικητική συνεργασία, να αναπτυχθούν συνέργειες	(++) Συνέργειες δυνατές επίσης με τον φυτοϋγειονομικό τομέα, τον τομέα του φυτικού αναπαραγωγικού υλικού	(++) Όπως στο 3
Εξασφάλιση διαθεσιμότητας επαρκών πόρων	(-) Η επάρκεια της χρηματοδότησης εξαρτάται από τις δημοσιονομικές επιλογές – η ελλιπής εξασφάλιση του κόστους είναι πιθανόν να επιδεινωθεί σε εποχές κρίσης	(- -) ανεπάρκεια κεφαλαίων, καθώς δεν θα χρεώνονται τέλη στις πολύ μικρές επιχειρήσεις	(++) Επειδή η ανάκτηση των δαπανών θα γινόταν με τα τέλη, μειώνεται η εξάρτηση και η πίεση στους κρατικούς προϋπολογισμούς	(++) Όπως στο 2	(+++) Όπως στο 2, σε ευρύτερη κλίμακα

Εξασφάλιση ισονομίας και δικαιοσύνης στη χρηματοδότηση των επίσημων ελέγχων	(-) Δεν υπάρχει εγγύηση για ανταγωνισμό με ίσους όρους, διότι οι προσεγγίσεις θα είναι διαφορετικές	(-) Δεν θα υπάρχουν ίσοι όροι ανταγωνισμού, καθώς οι πολύ μικρές επιχειρήσεις έχουν το πλεονέκτημα	(+) Όλες οι επιχειρήσεις που επιβαρύνονται με υποχρεωτικά τέλη θα καταβάλλουν το πραγματικό κόστος των ελέγχων	(+) Όπως στο 2	(++) Όπως στο 2, συν χρέωση όλων των επιχειρήσεων που ωφελούνται τα μέγιστα από τους ελέγχους
Βελτίωση της διαφάνειας, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος χρηματοδότησης των επίσημων ελέγχων	(0)		Λεπτομερής καθορισμός των απαιτήσεων για αυξημένη διαφάνεια· αυξημένη διαφάνεια του μηχανισμού τελών	(++) Όπως στο 2	(++) Όπως στο 2

		Επιλογή 1.A	Επιλογή 1.B	Επιλογή 2. Εξορθολογισμός		Επιλογή 3.		Επιλογή 4.	
		Απορρόθμιση των τελών	εξαιρέση των πολύ μικρών επιχειρήσεων	Δράση	€	Εξορθολογισμός+ενοποίηση ⁸	€	Εξορθολογισμός+ενοποίηση+ευρύτερη ανάκτηση κόστους	€
Αρμόδια αρχή κράτους μέλους	Κόστος	Θα εξαρτηθεί από τις επιλογές κάθε ΚΜ αν θα χρεώνει ή όχι για τους επίσημους ελέγχους (1A) και αν θα ανακτά τις δαπάνες που πραγματοποίησε για τους ελέγχους για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις από άλλες επιχειρήσεις και % του τελευταίου (1B)	Δημιουργία και λειτουργία συστήματος υποβολής εκθέσεων για τον υπολογισμό και τη χρέωση τελών	0,5 εκατ. ευρώ άπαξ + 2000 ευρώ/έτος (ανά ΚΜ)	Ίδιο (με δράση 2 + φυτοϋγειονομικό τομέα+φυτικό αναπαραγωγικό υλικό	Ίδιο	Ίδιο με 2&3	Ίδιο	
	Όφελος		Σταθερή χρηματοδότηση σε τομείς που ήδη χρεώνονται, δηλ. κρέας (έως και % του κόστους που ήδη χρεώνεται για να επιτευχθεί πλήρης ανάκτηση του κόστους)	Εξαρτάται από το ποσοστό ανάκτησης του κόστους από το ΚΜ. Περίπου 0,9 – 3,4 δις ευρώ νέοι πόροι ανά έτος σε όλα τα ΚΜ της ΕΕ ^{9 10}	Ίδιο	Ίδιο	Πλήρης ανάκτηση του κόστους για όλους τους επίσημους ελέγχους στις καταχωρισμένες επιχειρήσεις+ανώτατη αύξηση όπως στην επιλογή 2	Σύνολο νέων τελών 2,3 δις - 37 δις ευρώ/έτος σε όλα τα ΚΜ της ΕΕ ¹¹ + 0,9 -3,4 δις ευρώ ανά έτος	
Επιχείρηση	Κόστος	Θα εξαρτηθεί από το αν κάθε ΚΜ θα επιλέξει να χρεώνει ή όχι για τους επίσημους ελέγχους (1A) και αν θα ανακτά τις δαπάνες που	Αύξηση των υφιστάμενων τελών (κλάδος)	Εξαρτάται από το ποσοστό ανάκτησης των δαπανών από	Ίδιο (με επιλογή 2 + φυτοϋγειονομικό	Ίδιο	Νέες δαπάνες για τις επιχειρήσεις που	Κατά προσέγγιση σύνολο νέων επιβαρύνσ	

⁸ Για την επιλογή 3, η σχέση κόστους/οφέλους έχει σχέση με τη συμπερίληψη του φυτοϋγειονομικού τομέα, του φυτικού αναπαραγωγικού υλικού και των ζωικών υποπροϊόντων στο πεδίο εφαρμογής και ο αντίκτυπος από τη συμπερίληψη αυτή έχει εξεταστεί στις εκτιμήσεις αντικτύπου για τους εν λόγω τομείς, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται εδώ.

⁹ Αξία παραγωγής του τομέα 400 δις ευρώ/ετησίως (ΓΔ Επιχειρήσεις). Αρ. επιχειρήσεων 60 000 (Eurostat 2008). Μέση ετήσια επιβάρυνση επιθεωρήσεων ανά επιχείρηση, αν ισχύσει πλήρης ανάκτηση κόστους, κατά προσέγγιση 80 000 ευρώ/ετησίως (Παράρτημα XI του ΙΑ).

¹⁰ Οι πιο πολλές επιχειρήσεις στα διάφορα κράτη μέλη χρεώνονται σήμερα μεταξύ 30 % και 80 % των τελών επιθεώρησης και ορισμένες καταβάλλουν το 100%.

¹¹ Νέα τέλη για τους τομείς που θα χρεωθούν για πρώτη φορά βάσει της επιλογής 4. Αυτά τα αριθμητικά στοιχεία ανταποκρίνονται στις δύο ακραίες υποθέσεις όπου όλες οι επιχειρήσεις θα χρεωθούν σε συντελεστές που σήμερα χρησιμοποιούνται για τις επιχειρήσεις πολύ μικρής και πολύ μεγάλης κλίμακας. Αρ. επιχειρήσεων που σήμερα δεν υπόκεινται σε τέλη – 25 εκατ. (Eurostat 2008).

	πραγματοποίησε για τους ελέγχους για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις από άλλες επιχειρήσεις και % του τελευταίου (1B)	κρέατος) για να επιτευχθεί πλήρης ανάκτηση των δαπανών	το ΚΜ. Νέα τέλη περίπου 0,9 δις ευρώ – 3,4 δις (Σε όλα τα ΚΜ της ΕΕ) (περίπου 0,2-0,8% της αξίας της ετήσιας παραγωγής¹²)	τομέα + τομέα φυτικού αναπαραγωγικού υλικού)		σήμερα δεν χρεώνονται (πλην τομέα κρέατος) + ανώτατη αύξηση όπως επιλογή 2	εων 2,3 δις ευρώ – 37δις/έτος σε όλα τα ΚΜ της ΕΕ + 0,9 - 3,4 δις ευρώ/έτος
Όφελος		Προσέγγιση βάσει επικινδυνότητας στους κτηνιατρικούς ελέγχους	Εξοικονόμηση 12,4 εκατ. ευρώ - 98,5 εκατ./έτος σε επίπεδο ΕΕ (καλύπτεται από τα τέλη)	Ίδιο	Ίδιο	Ίδιο με 2&3	Ίδιο

¹²

Βάσει εκτιμήσεων του κλάδου παραγωγής του ΗΒ.

Προτιμώμενη επιλογή

Εκτιμάται ότι η **επιλογή 4** εξασφαλίζει τον καλύτερο τρόπο για την επίτευξη των στόχων (βλέπε σύνοψη στον κατωτέρω πίνακα). Συγκεκριμένα, αν και η πλήρης ενοποίηση όλων των τομέων της αγροδιατροφικής αλυσίδας σε ένα μόνο νομοθετικό πλαίσιο συνεπάγεται κάποιο συναφές κόστος, παρέχει την καλύτερη προσέγγιση ως προς την απλούστευση, σαφήνεια, συνοχή και μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης. Όσον αφορά τη χρηματοδότηση των ελέγχων, η **επιλογή 4** εξασφαλίζει μακροπρόθεσμα τη βιωσιμότητα των εθνικών ελεγκτικών συστημάτων, χάρη στη μείωση της εξάρτησης από τον κρατικό προϋπολογισμό και χάρη στον περιορισμό του κινδύνου που συνεπάγεται η συνεχιζόμενη οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση για τους ελεγκτικούς πόρους. Το περιορισμένο πρόσθετο κόστος για τις επιχειρήσεις αντισταθμίζεται από πιο αποδοτικούς ελέγχους, μηχανισμούς επιβράβευσης της συμμόρφωσης και από την αυξημένη λογοδοσία των ελεγκτικών υπηρεσιών.

7. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αναθεώρηση του ενωσιακού νομοθετικού πλαισίου που εφαρμόζεται στους επίσημους ελέγχους σε όλη την αγροδιατροφική αλυσίδα στοχεύει στη βελτίωση της αποδοτικότητας και της συνεκτικότητας του συστήματος και στην εξασφάλιση της βιωσιμότητάς του μακροπρόθεσμα. Εκτιμάται ότι όποια επιλογή κι αν υιοθετηθεί, οι υφιστάμενοι κανόνες θα αποσαφηνιστούν και θα είναι ευκολότερο να εφαρμοστούν από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών. Για να αξιολογηθεί η επιτυχία των εισαγόμενων μέτρων, εντοπίστηκαν οι ακόλουθοι βασικοί δείκτες προόδου σύμφωνα και με τους επιχειρησιακούς στόχους της πολιτικής:

Επιχειρησιακοί στόχοι	Δείκτες
Η διαμόρφωση ενιαίου και απλούστερου νομοθετικού πλαισίου για τους επίσημους ελέγχους	<ul style="list-style-type: none">- Αριθμός αιτημάτων για νομική ερμηνεία που λαμβάνει η Επιτροπή- Αριθμός νομοθετικών πράξεων σε επίπεδο ΕΕ που εφαρμόζονται στους επίσημους ελέγχους ανά τομέα/προϊόν- Η αναφερόμενη αλλαγή στον δηλωθέντα διοικητικό μέσο φόρτο για τον κλάδο και τα ΚΜ
Όλοι οι έλεγχοι, συμπεριλαμβανομένων των συνοριακών ελέγχων, βάσει επικινδυνότητας	Έρευνα στα ΚΜ για να διαπιστωθεί κατά πόσο οι πόροι που ελευθερώθηκαν από την εξέταση αυτή χρησιμοποιούνται για την εκτέλεση ελέγχων στους τομείς μεγαλύτερης επικινδυνότητας
Αύξηση του αριθμού των περιπτώσεων στις οποίες επιλύονται οι διασυνοριακές υποθέσεις επιβολής με διοικητική βοήθεια και συνεργασία	<ul style="list-style-type: none">- Αριθμός επαφών μέσω των σημείων επαφής για τη διοικητική συνεργασία που προβλέπονται στο άρθρο 35 του κανονισμού- Αριθμός καταγγελιών από τους οικονομικούς φορείς προς τα ΚΜ για τυχόν έλλειψη συντονισμού των ερευνών σε περίπτωση διασυνοριακής μη συμμόρφωσης
Αύξηση του αριθμού των τυποποιημένων μέσων μεταξύ των αρμόδιων αρχών και των τελωνειακών αρχών για την εκτέλεση των επίσημων ελέγχων	Αριθμός συμφωνιών επιπέδου υπηρεσιών που έχουν τυποποιηθεί μεταξύ αρμόδιων αρχών και άλλων αρχών, συμπεριλαμβανομένων των τελωνείων
Ελάττωση των αποτελεσμάτων ατελέσφορης επιβολής της νομοθεσίας στις εκθέσεις ΓΤΚΘ για τα οποία ευθύνεται η έλλειψη πόρων	Τάσεις στον αριθμό εκθέσεων ΓΤΚΘ που δείχνουν ότι υπάρχει έλλειψη πόρων στα ΚΜ

